

RETTENS KENDELSE (Femte Afdeling)

21. november 2005 *

I sag T-426/04,

Tramarin Snc di Tramarin Andrea e Sergio, Montagnana (Italien), ved avocat
M. Calabrese,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved V. Di Bucci, som befuld-
mægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand dels om annullation af en skrivelse fra Kommissionen med opfordring til de italienske myndigheder om at ændre en anmeldt støtteordning, dels om annullation af Kommissionens beslutning af 12. juli 2000, hvorved en ordning i form af støtte til investeringer i ugunstigt stillede områder i Italien blev erklæret for forenelig med fællesmarkedet [statsstøtte N 715/99 — Italien (SG 2000 D/105754)],

* Processprog: italiensk.

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET
I FØRSTE INSTANS (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Vilaras, og dommerne F. Dehousse og D. Šváby,

justitssekretær: E. Coulon,

afsagt følgende

Kendelse

Sagens faktiske omstændigheder

- 1 Den 18. november 1999 anmeldte Den Italienske Republik over for Kommissionen en støtteordning i form af støtte til investeringer i ugunstigt stillede områder i landet.
- 2 Kommissionen anmodede herefter om yderligere oplysninger om den omhandlede ordning, som blev fremsendt af de italienske myndigheder ved forskellige skrivelser. Der blev den 16. maj 2000 i Bruxelles afholdt møde mellem de nævnte myndigheder og Kommissionens tjenestegrene.

- 3 I en skrivelse til de italienske myndigheder af 29. maj 2000 (herefter »skrivelsen af 29. maj 2000«), som henviste til et forslag fra de nævnte myndigheder om overgangen mellem den dagældende støtteordning og den ordning, som anmeldelsen af 18. november 1999 vedrørte, anførte Kommissionen følgende:

»[...] forslaget om et investeringsprojekts støtteberettigelse i tilfælde, hvor gennemførelsen af projektet er påbegyndt, inden ansøgningen er indgivet, er ikke i overensstemmelse med, hvad der er fastsat i punkt 4.2 i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte (EFT C 74 af 10.3.1998).

Kommissionen opfordrer derfor de italienske myndigheder til at trække forslaget om overgangsregler tilbage [...]«

- 4 Den 5. juli 2000 indgik sagsøgeren kontrakt med en anden virksomhed om opførelse i dennes interesse af en hal til håndværksmæssige formål.
- 5 Den 12. juli 2000 vedtog Kommissionen i henhold til artikel 4, stk. 3, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel [88] (EFT L 83, s. 1), en beslutning om ikke at gøre indsigelse (herefter »beslutningen«). Kommissionen fandt efter en foreløbig undersøgelse, at den omhandlede støtteordning var forenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra a) og c).
- 6 Kommissionen oplyste i beslutningen, at en støtteanmodning for at være berettiget til investeringsstøtte under ordningen skal indgives, inden gennemførelsen af projekterne påbegyndes, og at denne betingelse tillige gælder for virksomheder, der på grundlag af den tidligere støtteordning har indgivet anmodninger, som det er blevet tilladt at behandle i forbindelse med den første anvendelse af den nye ordning.

7 Beslutningen blev meddelt Den Italienske Republik ved skrivelse af 2. august 2000.

8 Den 30. september 2000 offentliggjorde Kommissionen i henhold til artikel 26, stk. 1, i forordning nr. 659/1999, i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, et resumé, hvori det blev oplyst tredjeparter, ved angivelse af sagens væsentligste oplysninger, at Kommissionen ikke gjorde indsigelse mod den af de italienske myndigheder anmeldte støtteordning (EFT C 278, s. 26). Det blev anført i meddelelsen, »[a]t den autentiske tekst til beslutningen, renset for fortrolige oplysninger, findes på http://europa.eu.int/comm//sgb/state_aids (der er internetadresse for Kommissionens Generalsekretariat)«.

9 Den 5. december 2000 offentliggjorde de italienske myndigheder et dekret af 13. november 2000 om gennemførelsesbestemmelser for støtteordningen for virksomheder, der, som sagsøgeren, er etableret i egnene i Mellem- og Norditalien, og som indeholdt følgende betragtning:

»Under henvisning til Den Europæiske Unions beslutning af 12. juli 2000, som tillader iværksættelsen af støtteordningen i lov nr. 488/1992 for perioden 2000/2006, ved blandt andet at bestemme, at støtteforanstaltningerne for så vidt angår nye anmodninger udelukkende kan anvendes på udgifter, som er omfattet af investeringsprogrammer, der er iværksat fra dagen efter indgivelse af disse anmodninger [...]«

10 Efter at have betalt to fakturaer den 21. juli og den 3. oktober 2000 i forbindelse med udførelse af anlægsarbejder i henhold til kontrakten, som indgået den 5. juli samme år, indgav sagsøgeren den 25. januar 2001 en støtteanmodning og fortsatte gennemførelsen af sit projekt.

- 11 I juni 2004 anbefalede det organ, som var ansvarligt for behandlingen af sagsøgerens støtteanmodning, de kompetente nationale myndigheder at give afslag på anmodningen, idet iværksættelsen af investeringsprogrammet, som var fastsat til den 21. juli 2000, lå før datoen for indgivelse af anmodningen.

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 12 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 20. oktober 2004 har sagsøgeren anlagt nærværende sag.
- 13 Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 20. december 2004 har Kommissionen fremsat en formalitetsindsigelse i henhold til artikel 114 i Rettens procesreglement.
- 14 Sagsøgeren har fremsat sine bemærkninger til formalitetsindsigelsen den 2. marts 2005.
- 15 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Sagen antages til realitetsbehandling, eller formalitetsindsigelsen henskydes til afgørelsen om sagens realitet.

— Skrivelsen af 29. maj 2000 annulleres, for så vidt som Kommissionen derved har opfordret de italienske myndigheder til at opgive et forslag om overgangsregler for virksomheder, der har påbegyndt gennemførelsen af et investeringsprojekt uden forinden at have indgivet en støtteanmodning.

— Beslutningen annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

16 Sagsøgeren har tillige inden for rammerne af sit skriftlige indlæg vedrørende Kommissionens formalitetsindsigelse fremsat begæring om, at Retten, som en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse, og med henblik på den mundtlige forhandling forener den foreliggende sag med den sag, som er registeret under nummer T-98/04, på grund af de omhandlede sagers sammenhæng.

17 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Sagen afvises ved kendelse, idet det er åbenbart, at den ikke kan antages til realitetsbehandling, subsidiært afvises sagen.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

- 18 I medfør af procesreglementets artikel 114, stk. 1, kan Retten, hvis en part fremsætter begæring herom, tage stilling til, om sagen bør afvises, uden at indlede behandlingen af sagens realitet. I henhold til samme artikels stk. 3 forhandles der mundtligt om begæringen, medmindre Retten bestemmer andet. I den foreliggende sag finder Retten, at de oplysninger, der fremgår af sagen, er tilstrækkelige til, at den kan tage stilling til den af sagsøgeren fremsatte begæring uden at indlede den mundtlige forhandling.

Påstanden om annullation af skrivelsen af 29. maj 2000

- 19 Kommissionen har gjort to formalitetsindsigelser gældende, hvorefter den omhandlede skrivelse for det første ikke er en anfægtelig retsakt, og hvorefter sagsøgeren for det andet mangler søgsmålskompetence.
- 20 Retten finder, at der skal tages stilling til den første formalitetsindsigelse.

Parternes argumenter

- 21 Kommissionen har gjort gældende, at skrivelsen af 29. maj 2000 er en rent forberedende retsakt, der vedrører beslutningen, og den kan derfor ikke, som det følger af fast retspraksis, være genstand for et annullationssøgsmål.

- 22 Sagsøgeren har gjort gældende, at skrivelsen af 29. maj 2000 er den retsakt, hvorved Kommissionen fandt, at forslaget om overgangsregler, som fremsat af de italienske myndigheder, om et investeringsprojekts støtteberettigelse i tilfælde, hvor gennemførelsen af det nævnte projektet var påbegyndt, før støtteanmodningen var indgivet, var uforeneligt med fællesmarkedet. Der er tale om en retsakt, som er »ukendt« og »forbudt ved traktaterne«, idet denne resulterer i en overtrædelse af de proceduremæssige garantier, der er fastsat i artikel 88, stk. 2, EF til fordel for de berørte parter.
- 23 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at opfordringen til at trække et forslag tilbage, som er fremsat inden for rammerne af en anmeldelse af en statsstøtteordning, har, hvis denne efterkommes af medlemsstaten, samme retsvirkning som en negativ beslutning i henhold til artikel 7, stk. 5, i forordning nr. 659/1999, uden at de proceduremæssige garantier, som de berørte parter har, respekteres. Kommissionen har med skrivelsen af 29. maj 2000 »foregrebet« den vurdering, som den skal foretage, og forhindret, at de italienske myndigheders forslag kunne antages til behandling, allerede inden de berørte parter havde fået lejlighed til at fremsætte deres bemærkninger (Domstolens dom af 14.11.1984, sag 323/82, Intermills mod Kommissionen, Sml. s. 3809, præmis 21).
- 24 Sagsøgeren har tilføjet, at såfremt der ikke tillige var nedlagt påstand om annullation af skrivelsen af 29. maj 2000, ville man i Fællesskabets retsorden risikere at lade en retsakt bestå, som udgør et ulovligt grundlag for de italienske myndigheders tilbagetagelse af forslaget om overgangsregler.

Rettens bemærkninger

- 25 Det fremgår af fast retspraksis, at der foreligger retsakter eller beslutninger, der kan gøres til genstand for et annullationssøgsmål, når foranstaltningerne fremkalder bindende retsvirkninger, som kan berøre sagsøgerens interesser på grund af en væsentlig ændring af hans retsstilling. Når det drejer sig om retsakter eller

beslutninger, hvis tilblivelse omfatter flere stadier, navnlig sådanne, som afslutter en intern procedure, er det kun foranstaltninger, som definitivt fastlægger institutionens standpunkt som afslutning på denne procedure, der kan anfægtes, i modsætning til foreløbige foranstaltninger, der har til formål at forberede den endelige beslutning (Domstolens dom af 11.11.1981, sag 60/81, IBM mod Kommissionen, Sml. s. 2639, præmis 10, og Rettens dom af 18.12.1992, forenede sager T-10/92, T-11/92, T-12/92 og T-15/92, Cimenteries m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 2667, præmis 28).

- 26 I det foreliggende tilfælde har sagsøgeren nedlagt påstand om annullation af en skrivelse fra Kommissionen, som blev fremsendt til de italienske myndigheder under den indledende undersøgelsesfase af en støtteordning, som denne havde anmeldt, og som gik forud for vedtagelsen af beslutningen.
- 27 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at den indledende undersøgelse, som er indført ved artikel 88, stk. 3, EF og reguleres af artikel 4 i forordning nr. 659/1999, har til formål at give Kommissionen tid til at overveje og undersøge sagen i så tilstrækkeligt omfang, at den kan danne sig en umiddelbar opfattelse af de anmeldte støtteprojekter og — uden at det er nødvendigt at foretage en grundig undersøgelse — enten fastslå, at de er forenelige med traktaten, eller derimod konstatere, at de giver anledning til tvivl i denne forbindelse (jf. i denne retning Domstolens dom af 15.2.2001, sag C-99/98, Østrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 1101, præmis 53 og 54).
- 28 Den formelle undersøgelsesprocedure, der er omhandlet i artikel 88, stk. 2, EF og i artikel 6 i forordning nr. 659/1999, og som gør det muligt for Kommissionen at opnå fuld oplysning om alle sagens momenter, inden den træffer beslutning, er uundværlig, når Kommissionen støder på alvorlige vanskeligheder ved undersøgelsen af, om en støtte er forenelig med fællesmarkedet (Domstolens dom af 15.6.1993, sag C-225/91, Matra mod Kommissionen, Sml. I, s. 3203, præmis 33).

- 29 Selv om den er bundet med hensyn til beslutningen om, hvorvidt der skal indledes denne formelle undersøgelsesprocedure, har Kommissionen dog en vis skønsmargen ved indhentningen og undersøgelsen af sagens konkrete omstændigheder med henblik på at afgøre, om de giver anledning til alvorlige vanskeligheder. Navnlig kan Kommissionen efter formålet med artikel 88, stk. 3, EF og i overensstemmelse med sin pligt til at følge god forvaltningskik indlede en dialog med den stat, der har foretaget anmeldelsen, eller med tredjemand for under den indledende procedure at klare eventuelle vanskeligheder (Rettens dom af 15.3.2001, sag T-73/98, Prayon-Rupel mod Kommissionen, Sml. II, s. 867, præmis 45).
- 30 Kommissionens skrivelse af 29. maj 2000, såvel som de skrivelser, der er gået forud for denne, de italienske myndigheders skrivelser og mødet, som afholdtes i Bruxelles mellem institutionens medarbejdere og repræsentanterne for de nævnte myndigheder, indgår netop i rammerne af ovennævnte dialog.
- 31 I denne skrivelse behandlede Kommissionen et specifikt spørgsmål, nemlig spørgsmålet om de italienske myndigheders forslag om i støtteordningen at indsætte en bestemmelse om overgangen mellem den dagældende støtteordning og den ordning, som er omhandlet i anmeldelsen af 18. november 1999. Denne bestemmelse havde til formål at gøre investeringsprogrammer for de virksomheder, der havde påbegyndt gennemførelsen af det nævnte program før indgivelse af støtteanmodningen, berettigede til støtte.
- 32 Selv om Kommissionen i sin skrivelse af 29. maj 2000 klart påpegede, at den omhandlede bestemmelse gav anledning til vanskeligheder ved undersøgelsen af en sådan ordnings forenelighed, som følge af, at overgangsreglen ifølge Kommissionens opfattelse ikke var forenelig med punkt 4.2 i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte, var dette standpunkt på ingen måde bindende for den medlemsstat, som havde foretaget anmeldelse.

- 33 En gennemgang af bestemmelserne i forordning nr. 659/1999 viser, at hvor Kommissionen har kompetence til inden for rammerne af den formelle undersøgelsesprocedure at pålægge en medlemsstat at ændre sin støtteordning på en bestemt måde, hvis den ikke vil udsætte sig for, at det konstateres, at støtteordningen er uforenelig med fællesmarkedet, har den ikke en sådan kompetence under den indledende undersøgelsesfase og har ikke andre muligheder end at træffe en beslutning om ikke at gøre indsigelser, medmindre den indleder den formelle procedure.
- 34 Som det fremgår af ordlyden af skrivelsen af 29. maj 2000, er de italienske myndigheder alene blevet »opfordret« til at opgive deres forslag, og de italienske myndigheder kunne således frit vælge at tilpasse sig anvisningerne fra Kommissionens tjenestegrene eller omvendt uændret at fastholde den oprindelige ordning, som indeholdt den omhandlede overgangsregel.
- 35 Det kan derfor ikke lægges til grund, at skrivelsen af 29. maj 2000 udgør en retsakt, der har bindende retlige virkninger, i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i den retspraksis, som er nævnt i præmis 25 ovenfor. I modsætning til, hvad sagsøgeren har gjort gældende, kan fastsættelsen af den omhandlede skrivelser juridiske karakter desuden ikke afhænge af en senere retsakt, nemlig en beslutning vedtaget af en medlemsstat, der har foretaget anmeldelse om eventuelt at ændre støtteordningen i den af Kommissionen ønskede retning.
- 36 Det fremgår, at skrivelsen af 29. maj 2000 reelt kun udgør en udelukkende forberedende foranstaltning for den endelig beslutning, som i det foreliggende tilfælde udgøres af beslutningen.
- 37 Det følger heraf, at sagen, for så vidt som der hermed tilsigtes annullation af skrivelsen af 29. maj 2000, ikke kan antages til realitetsbehandling.

Påstanden om annullation af beslutningen

- 38 Kommissionen har gjort tre formalitetsindsigelser gældende, som for det første vedrører den omstændighed, at søgsmålet er blevet anlagt for sent, for det andet, at den omtvistede retsakt ikke udgør ikke en foranstaltning, der har bindende retsvirkninger, som kan berøre sagsøgerens interesser gennem en væsentlig ændring af hans retsstilling, og for det tredje, at sagsøgeren mangler søgsmålskompetence.
- 39 Retten finder, at der skal tages stilling til den første formalitetsindsigelse, som vedrører den omstændighed, at søgsmålet er blevet anlagt for sent.

Parternes argumenter

- 40 Kommissionen har gjort gældende, at uddrag af beslutningen blev offentliggjort i EF-Tidende den 30. september 2000 med henvisning til internet-hjemmesiden, hvor beslutningens fuldstændige ordlyd var tilgængelig, og at søgsmålsfristen på to måneder således begyndte at løbe 14 dage efter offentliggørelsen den 30. september 2000 og udløb den 24. december 2000, hvis der tages hensyn til afstandsfristen på ti dage, som gives parter, der har deres sædvanlige opholdssted i Italien. Sagen, som blev anlagt den 20. oktober 2004, er derfor blevet anlagt efter søgsmålsfristens udløb.
- 41 Kommissionen har endvidere gjort gældende, at den afgørende omstændighed for beregning af søgsmålsfrister er datoen for offentliggørelsen eller i givet fald det tidspunkt, hvor der er opnået kendskab til beslutningen, og ikke det tidspunkt, hvor der er opnået kendskab til den korrespondance, der er gået forud for vedtagelsen af

selve beslutningen. Det er derfor ifølge Kommissionen med urette, at sagsøgeren har gjort gældende, at fristen for anlæggelse af sagen begyndte at løbe fra det tidspunkt, hvor dennes advokat i september 2004 fremsendte en kopi af skrivelsen af 29. maj 2000, og over for denne »redegjorde for indholdet deri«.

- 42 Sagsøgeren har anført, at selskabet indgav støtteanmodning den 25. januar 2001, uden at det for den kompetente nationale retsinstans havde anfægtet dekretet af 13. november 2000, og »også uden at forsøge at læse beslutningen af 12. juli 2000«, som ifølge det nævnte dekret var vedtaget af »Den Europæiske Union«, idet denne formulering ikke gjorde det muligt at bestemme betingelserne for offentliggørelse af den omhandlede tekst.
- 43 Sagsøgeren var endvidere ikke bekendt med muligheden for i september 2000 at få kendskab til beslutningens fuldstændige ordlyd ved at besøge »en af de tusinde sider [...] på verdens største internet-hjemmeside«. Sagsøgeren har i denne henseende bemærket, at den emailadresse, som er nævnt i det resumé, der er offentliggjort i EF-Tidende den 30. september 2000, på ingen måde svarer til beslutningens tekst, men til den del af »Unionens« hjemmeside, som vedrører beslutninger om statsstøtte.
- 44 Efter opfordringen om at tilbagekalde den finansielle støtte konsulterede sagsøgeren i september 2004 sin repræsentant i den foreliggende sag, og repræsentanten fremsendte en kopi af beslutningen og særligt skrivelsen af 29. maj 2000. Sagsøgeren har gjort gældende, at søgsmålsfristen først begyndte at løbe fra det tidspunkt, hvor der var opnået kendskab til den omhandlede skrivelse, hvis indhold klart viser, at Kommissionen har tilsidesat sin forpligtelse til at indlede den formelle undersøgelsesprocedure.
- 45 Hverken en gennemlæsning af resuméet, som blev offentliggjort i EF-Tidende, eller af beslutningens tekst ville have gjort det muligt for sagsøgeren, under den indledende undersøgelse, at sikre sig, at betingelserne var til stede for at indlede den

formelle undersøgelsesprocedure. Da der ikke findes det mindste tegn på, at et eventuelt søgsmål til prøvelse af beslutningen kunne have forhindret en afvisning på grund af manglende individuel interesse, kan det ikke bebrejdes sagsøgeren, at selskabet undlod at anfægte beslutningen, og det kan heller ikke fastslås, at søgsmålsfristen begyndte at løbe fra selve offentliggørelsen af beslutningen den 30. september 2000.

- 46 Sagsøgeren har endelig gjort gældende, at selskabet ikke fandt det nødvendigt at anfægte det ministerielle dekret af 13. november 2000, og at det på ingen måde var forpligtet til at anfægte beslutningen, for så vidt som det ved fortolkning af de nationale bestemmelser om anvendelsen af støtteordningen havde fundet at kunne deltage ved første meddelelse om indførelsen af den nye støtteordning ved at give afkald på den del af støtten, som svarede til beløbet på de to fakturaer, der var blevet betalt før indgivelsen af støtteanmodningen, hvilket sagsøgeren gjorde ved bevidst at undlade at fremsende de to omtalte fakturaer til det organ, der var ansvarligt for at forberede behandlingen af støtteanmodningen.

Rettens bemærkninger

- 47 Ifølge artikel 230, stk. 5, EF skal annulationssøgsmål rejses inden for en frist på to måneder. Denne frist løber, efter at retsakten, alt efter sin art, er offentliggjort eller meddelt sagsøgeren eller, i mangel heraf, efter at sagsøgeren har fået kendskab til den.
- 48 Det følger af selve ordlyden af bestemmelsen, at kriteriet om tidspunktet, hvor sagsøgeren har fået kendskab til den anfægtede retsakt, som afgørende faktor for, hvornår søgsmålsfristen begynder at løbe, er af underordnet betydning i forhold til det tidspunkt, hvor retsakten er blevet offentliggjort eller meddelt (Domstolens dom af 10.3.1998, sag C-122/95, Tyskland mod Rådet, Sml. I, s. 973, præmis 35, og Rettens dom af 27.11.2003, sag T-190/00, Regione Siciliana mod Kommissionen,

Sml. II, s. 5015, præmis 30 og den deri nævnte retspraksis). Det fremgår ligeledes af retspraksis, at er en retsakt hverken offentliggjort eller meddelt, skal den, som er bekendt med, at retsакten berører ham, selv inden for en rimelig frist begære retsакtens fuldstændige ordlyd meddelt, og at søgsmålsfristen først løber fra det tidspunkt, da den berørte tredjemand erhverver et så nøjagtigt kendskab til retsакtens indhold og begrundelse, at han kan gøre brug af sin søgsmålsret (Domstolens dom af 6.7.1988, sag 236/86, Dillinger Hüttenwerke mod Kommissionen, Sml. s. 3761, præmis 14, og af 19.2.1998, sag C-309/95, Kommissionen mod Rådet, Sml. I, s. 655, præmis 18).

- 49 Det skal igen bemærkes, at når det drejer sig om retsакter, som efter den berørte institutions faste praksis er genstand for en offentliggørelse i EF-Tidende, har Domstolen og Retten, selv om denne offentliggørelse ikke er en betingelse for retsакternes anvendelighed, anerkendt, at kriteriet om datoen for kendskabet ikke fandt anvendelse, men at det var datoen for offentliggørelse, der iværksatte søgsmålsfristen (jf. for så vidt angår Rådets retsакter om indgåelse af internationale aftaler, der er bindende for Fællesskabet, dommen i sagen Tyskland mod Rådet, præmis 39, og for så vidt angår Kommissionens beslutninger om at indstille en procedure vedrørende støtteforanstaltninger i henhold til artikel 88, stk. 2, EF, Rettens dom af 28.1.1999, sag T-14/96, BAI mod Kommissionen, Sml. II, s. 139, præmis 36). Under disse omstændigheder kan den berørte tredjepart med rette påregne, at den pågældende retsakt vil blive offentliggjort.
- 50 Det skal i det foreliggende tilfælde bemærkes, at beslutningen blev meddelt Den Italienske Republik, som er den eneste adressat, ved skrivelse af 2. august 2000, og at et resumé herom blev offentliggjort i EF-Tidende som omhandlet i artikel 26, stk. 1, i forordning nr. 659/1999.
- 51 I overensstemmelse med denne artikel offentliggøres der i EF-Tidende et resumé af de beslutninger, hvorved Kommissionen efter en indledende undersøgelse konstaterer, at en anmeldt foranstaltning ganske vist er omfattet af artikel 87, stk. 1, EF, men ikke giver anledning til tvivl om, at denne er forenelig med fællesmarkedet, og vurderer, at denne foranstaltning er forenelig med sidstnævnte,

idet der gøres opmærksom på, at det er muligt at få en kopi af beslutningen i dens autentiske sprogversion(er). Et sådant resumé har til formål at forsyne interesserede tredjeparter med et resumé af beslutningens væsentligste forhold.

- 52 Ifølge Kommissionens faste praksis, der er blevet udviklet siden maj 1999 som følge af ikrafttrædelsen af forordning nr. 659/1999, indbefatter det af den foregående præmis omhandlede resumé af beslutningen, at der henvises til internet-hjemmesiden for Kommissionens Generalsekretariat, hvori det nævnes, at hele ordlyden af den pågældende beslutning, rensat for fortrolige oplysninger, er tilgængelig herpå i de(n) autentiske sprogversion(er).
- 53 Den omstændighed, at Kommissionen giver tredjemand fuldstændig adgang til ordlyden af en beslutning, som er anbragt på internet-hjemmesiden, kombineret med meddelelsen af et resumé i EF-Tidende — der gør det muligt for interesserede at identificere den omhandlede beslutning og rådgiver dem om denne mulighed for adgang via internettet — skal betragtes som en offentliggørelse efter artikel 230, stk. 5, EF (Rettens dom af 15.6.2005, sag T-17/02, Olsen mod Kommissionen, Sml. II, s. 2031, præmis 80).
- 54 I denne sag fremgår det i øvrigt af sagen, at Kommissionen i EF-Tidende den 30. september 2000 offentliggjorde et resumé af den anfægtede beslutning, hvori blev angivet datoen for dens vedtagelse, den berørte medlemsstat, nummeret på støtten, titlen, formålet, retsgrundlaget, det budget, der er afsat til den, samt varigheden af støtten. Det anførtes også i meddelelsen, at ordlyden af den anfægtede beslutning, i de(n) autentiske version(er), rensat for fortrolige oplysninger, var tilgængelig på Kommissionens internet-hjemmeside, og i denne forbindelse nævntes den elektroniske adresse, der gav adgang til teksten.
- 55 Den omstændighed, at adgangen til beslutningens ordlyd ikke er umiddelbar, kan ikke ændre ved den konklusion, som er nævnt ovenfor i præmis 53. Der er ubestridt, at den emailadresse, der optræder i det i EF-Tidende offentliggjorte resumé, svarer til den del af Kommissionens internet-hjemmeside, der indeholder en oversigt over

institutionens beslutninger om statsstøtte, og navnlig beslutninger om ikke at gøre indsigelse, klassificeret efter den pågældende sektor, året for vedtagelse og sagsnummer. Når oplysningerne, som fremgår af resuméet, tages i betragtning, som det er bemærket i den foregående præmis, er det særligt let for enhver interesseret person at få adgang til den omhandlede beslutnings ordlyd.

- 56 Søgsmålsfristen på to måneder begyndte således i overensstemmelse med procesreglementets artikel 102, stk. 1, at løbe 14 dage efter offentliggørelsen den 30. september 2000, og udløb den 27. december 2000, når der tages hensyn til en afstandsfrist på ti dage og til fristudsættelse, i tilfælde, hvor fristen udløber en søndag eller en lovbestemt fri- eller helligdag, hvilket er mere end tre år, før sagen blev anlagt.
- 57 Det skal i øvrigt tilføjes, at sagen er anlagt for sent, selv ved anvendelse af det underordnede kriterium om kendskab til retsakten.
- 58 Henset til offentliggørelsen af resuméet af beslutningen i EF-Tidende den 30. september 2000, må det således antages, at sagsøgeren på denne dato havde kendskab til beslutningens eksistens. I overensstemmelse med den retspraksis, som er nævnt i præmis 48 ovenfor, medførte dette kendskab en forpligtelse for sagsøgeren til at anmode Kommissionen inden for en rimelig frist om den omhandlede retsakts fuldstændige ordlyd, hvilket sagsøgeren ikke gjorde.
- 59 Sagsøgeren havde desuden ligeledes kendskab til beslutningens eksistens efter offentliggørelsen i Italien den 5. december 2000 af det ministerielle dekret af 13. november 2000, der i sine betragtninger henviste til den »Europæiske Unions« beslutning af 12. juli 2000. Sagsøgeren kan i denne forbindelse ikke med føje gøre den påståede unøjagtighed af førnævnte formulering gældende som begrundelse for, at selskabet undlod at opsøge og indhente beslutningens tekst, hvilket det tilkom det at gøre som almindeligt oplyst aktør.

- 60 Det skal endelig bemærkes, at fællesskabsbestemmelserne vedrørende procesfrister kun kan fraviges, hvis der foreligger ganske særlige omstændigheder, omstændigheder, som ikke kunne forudses, eller force majeure, jf. artikel 45, stk. 2, i Domstolens statut (Domstolens kendelse af 5.2.1992, sag C-59/91, Frankrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 525, præmis 8, og af 7.5.1998, sag C-239/97, Irland mod Kommissionen, Sml. I, s. 2655, præmis 7), eller undskyldelig vildfarelse (Rettens dom af 29.5.1991, sag T-12/90, Bayer mod Kommissionen, Sml. II, s. 219, præmis 28 og 29, stadfæstet ved Domstolens dom af 15.12.1994, sag C-195/91 P, Bayer mod Kommissionen, Sml. I, s. 5619), og for så vidt som en streng overholdelse af disse bestemmelser er i overensstemmelse med hensynet til retssikkerheden og nødvendigheden af at undgå enhver forskelsbehandling eller vilkårlighed i retsplejen (Domstolens dom af 15.1.1987, sag 152/85, Misset mod Rådet, Sml. s. 223, præmis 11, og kendelsen i sagen Irland mod Kommissionen, præmis 7).
- 61 I det foreliggende tilfælde har sagsøgeren hverken godtgjort, endsige påberåbt sig, at der forelå en undskyldelig vildfarelse eller en omstændighed, som ikke kunne forudses, eller force majeure.
- 62 Sagsøgerens betragtninger vedrørende konsekvenserne af, at selskabet for sent opdagede, at beslutningen angiveligt var retsstridig, eller vedrørende fortolkning af de nationale bestemmelser om anvendelse af støtteordningen, og sagsøgerens efterfølgende overbevisning om at kunne drage fordel af den nævnte ordning, uanset at denne havde indgivet støtteanmodning efter at have påbegyndt gennemførelsen af sit investeringsprojekt, er i denne henseende irrelevante.
- 63 Hvis det antages, at beslutningen, som klart bestemmer, at støtteanmodninger for at være berettiget til investeringsstøtte under ordningen skal indgives, inden gennemførelsen af projekterne påbegyndes, var til skade for sagsøgeren, ville det tilkomme selskabet at tage stilling til anlæggelse af sag med påstand om annullation, af grunde, som det påhviler det at fastlægge, og ikke at afvente udløbet af den bindende frist på to måder, som er fastsat i denne forbindelse.

- 64 Det tilkommer derimod ikke Retten, i forbindelse med vurderingen af, om nærværende sag kan antages til realitetsbehandling for så vidt angår overholdelsen af den fastsatte frist på to måneder, at undersøge holdbarheden af forudsætningen, som er indforstået, men nødvendig, for sagsøgerens argument, nemlig at beslutningen ikke er behæftet med nogen mangel, som selskabet kunne have anfægtet inden for rammerne af et annullationssøgsmål indgivet inden for fristen, hvilket ifølge sagsøgeren forklarer selskabets første indskydelse om manglende søgsmålsinteresse.
- 65 Såfremt sagsøgerens argumentation om nødvendigheden af at flytte tidspunktet, hvorfra søgsmålsfristen begynder at løbe, til den dag, hvor der er opnået kendskab til den omhandlede retsakts formodede ulovlighed, accepteredes, ville det under alle omstændigheder indebære, at fællesskabsretsakter, der afføder retsvirkninger, kan anfægtes i ubegrænset tid, hvilket ville være helt i modstrid med kravene til retssikkerheden.
- 66 Det følger heraf, at nærværende søgsmål, for så vidt som det tilsigter annullation af beslutningen, skal kvalificeres som værende anlagt for sent og derfor må afvises, uden at det er fornødent at undersøge de øvrige af Kommissionen fremsatte formalitetsindsigelser.
- 67 Det fremgår af alt det ovenstående, at nærværende sag som helhed skal afvises, og at sagsøgerens begæring om en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse ikke bør imødekommes, idet denne er blevet uden genstand.

Sagens omkostninger

- 68 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, bør det pålægges sagsøgeren at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

bestemmer

RETTEN (Femte Afdeling)

- 1) **Sagen afvises.**

- 2) **Sagsøgeren bærer sine egne omkostninger og betaler Kommissionens omkostninger.**

Således bestemt i Luxembourg den 21. november 2005.

E. Coulon

Justitssekretær

M. Vilaras

Afdelingsformand